

A stylized illustration in a flat, geometric style. The central figure is a person with a grey beard and mustache, wearing a black and orange hooded jacket, seated in a wheelchair with orange wheels. The person is surrounded by various items: a striped hat, a pair of orange and grey sneakers, a pair of orange and grey gloves, and a grey and orange bag. Several thin, white, circular lines float around the scene, suggesting movement or a thought process. The background is a light, textured grey.

Michael
Třeštík

aspoň
jsem to
zkusil

motto

Aspoň jsem to zkusil

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Michael Třeščík
Aspoň jsem to zkusil – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Aspoň jsem to zkusil

**Michael
Třeštík**

**aspoň
jsem to zkusil**

Praha 2019

Věnuji Bais

„Well, I tried, didn't I? Goddamnit, at least I did that.“

Přelet nad kukaččím hnízdem

1 • To si čtenářky většinou neuvědomují

Chodíme vážně, tváříme se hluboce a kávu objednávatme unaveně, protože tu nejsme pro legraci, nýbrž píšeme knihu. Ne tuhle, jinou. Taky musíme absolvovat jízdu na koni, jízdu se psím spřežením a vířivku pod širým nebem. Vířivka pod širým nebem je na terase na stejném patře, jako máme pokoje, takže jdeme rovnou v županech. Jako personál tu jsou většinou mladé hezké holky a jedna z těch hezkých holek nám ukazuje, kam pověsit župany, kudy do vany vlézt a pouští víření. Tomáš má jako vždycky foťák a leze do vany opatrně, aby ho nenamočil.

„Něco k pití si budete přát?“ ptá se hezká holka.

To mě udivilo. Nesmyslné šplouchání pod širou oblohou a k tomu ještě něco k pití, to už je dost velká výstřednost, ale píšou knihu, tak proč ne.

„Něco suchýho bílýho,“ říkám.

„Máme výborný Vlašský ryzlink.“

Odkývnu Vlašský ryzlink. „Dobře, jeden vlašák a dvě skleničky,“ řekne hezká holka.

„Slečno, nám bude stačit jedna sklenička pro oba,“ říká Tomáš zvláště měkkým hlasem. Asi je dojatej, říkám si, a on abstinuje, proto jen jedna sklenička.

Hezká holka zmizela a Tomáš, že udělá nějakou fotku. Nadirigoval mě do naprosto nepohodlného místa, aby měl v pozadí stromy, pak jsem buď z vody čouhal moc, nebo málo, pak jsem se zas netvářil správně, prostě to trvalo dlouho. Mezitím přišla hezká holka s vlašákem, dala ke mně na rantl podložku, postavila na ni skleničku a nalila vlašák.

„Miláčku, takhle ti to ale nesluší, usměj se přece trochu!“ řekl Tomáš zvláště měkkým hlasem a hezká holka se na mne podívala hodně udiveně. Myslel jsem, že Tomáše zabiju, ale přes tu vodu jsem na něj nedosáhl. Nejsem homofob, mezi nejlepšími přáteli mám několik gayů, ale prostě bych byl rád, aby mě tu hezký holky vnímaly jako heteráka. Ve Svaté Kateřině jsme byli ještě tři dny, ale napravit se mi to už nepodařilo.

Vloni v létě na Vyžlovce jsem si uvědomil, že se sotva vleču, nemám žádnou energii, sotva dýchám, že jsem prostě už jaksi předsmrtně chcíplý, a rozhodl se, že s tím něco udělám. Protože s tím ale mám zkušenosti, věděl jsem, že nesmím přepálit začátek. Postavil jsem se tehdy

doprostřed pokoje, chvíli zhluboka dýchal, pak dvakrát opatrně upažil, dvakrát předpažil a pak si šel dát cigaretu s dobrým pocitem, že jsem začal nový život.

Jsem urputný, a když se do něčeho pustím, nic mě nezastaví. Druhý den jsem rovněž opatrně upažil a předpažil, další den taky a neuběhl ani týden a já zkusil, kolik udělám kliků. Tři. Není to moc, říkal jsem si, ale taky mohly být jen dva nebo jeden, takže jako základ je to dobré. Koncem léta jsem se rozhodl, že až se vrátím do Prahy, koupím si nový rotoped, protože ten starý jednak už léta nefungoval, jednak kdyby fungoval a já na něm šlapal, bolela by mě záda. Zjistil jsem, že se vyrábějí rotopedy, na kterých člověk sedí pohodlně opřený jako v kavárně a šlape jen tak mimochodem, jako by o to vůbec nešlo. Dokonce jsem si koupil činky jednoručky, abych si dal do pořádku i ruce, přesněji ruku, ale k tomu se vrátím později. Nový rotoped přišel v prosinci, byl jsem tedy v Praze dokonale vybavený a šlapal a cvičil pravidelně a dlouho.

Už jsem byl v docela slušné kondici, ale věděl jsem, že ji musím udržovat, že jestli na jaře odjedu na Vyžlovku a budu tam zase jen sedět v křesílku a psát nebo kreslit, bude kondice brzo pryč. Když jsem se tedy na jaře na Vyžlovku přestěhoval, koupil jsem druhý rotoped, co

se na něm sedí jako v kavárně, a druhý pár činek a udělal si cvičební plán. V době, kdy jsem si cvičební plán dělal, jsem samozřejmě dobře věděl, že ho nesplním, ale ještě jsem ani netušil, jak moc ho nesplním.

Umyl jsem jí misku, nasypal granule, na to natrhal plátek šunky a šel si nahoru pracovat. Za chvíli přišla Bais a upřeně se na mne dívala. Prohodil jsem nějakou něžnost, pracoval dál, ale Bais se na mne pořád dívala a velmi pomalu máchala ocasem ze strany na stranu. Zase něžnost, zase pracuju, Bais si lehla přede mne, ale pak vstala a znovu se na mne dívala. To toho udělám, říkám si, když mě takhle provokuje, šel jsem si dolů uvařit kávu a tam zjistil, že jsem Baisinu misku nechal nahoře na kuchyňské lince, kam ona přirozeně nemůže. Položil jsem ji na zem a šel se Bais omluvit. Dívala se na mne s vlídným pochopením, jako že ví, že už to se mnou lepší nebude, ale že ví, že se snažím. Má mě ráda.

Každý můj sezonní pobyt na Vyžlovce začíná tím, že na Vyžlovku přestěhuju všechny pastely a Bais, Bais hned něco štípně do čumáku, ona děsivě oteče a vypadá jak mládě hrocha, já s ní jedu na veterinární pohotovost do Českého Brodu, tam jí pak nějakou hodinu držím packu, aby se jí nevysmekla kanyla s kapačkou, a když

se vrátíme, Bais splaskne, dostane alergie z trávy, já jí cpu do krku léky a něco stříkám mezi drápy na tlapkách, vyndávám míčky zpod postelí, házím talíř a vykrucuju klíšťata. Spí se mnou v pokoji, a když se jdu ven vyčúrat, jde se mnou, posadí se vedle a dělá, že se nedívá. Myslím ale, že trochu se dívá.

Přes zimu je Bais u mladých, od jara do podzimu na Vyžlovce s námi starými, ale protože jsem tam většinou sám, je tam tedy se mnou. Když přijedou mladí, pohraje si Bais s dětmi, ale u mladých nespí, spí a strávuje se u nás.

Zhruba před sedmi lety si naši mladí, Tomáš a jeho Radka, vzpomněli, že chtějí psa. Hned jsem věděl, že je zle a mobilizoval všechny síly, co jsem měl. Psa jsem jim rozmlouval, jak jsem uměl. Když jsem ale viděl, že prohrávám, že jsou neoblomní, sepsal jsem formulář čestného prohlášení, že mladí budou respektovat, že já toho psa nebudu nikdy venčit a nikdy se o něj nebudu muset starat, že to berou na vědomí a je jim to jasné. Pak jsem pozval mladé, ti to podepsali, já prohlášení zasunul do plastových desek a zavěsil do šanonu *Různé*. Tak, a jsem z toho venku, říkal jsem si. No a tak do rodiny přišla německá boxerka Bais a já se o ni zhruba polovinu každého roku starám.

Dneska jsem celý den kreslil, a marně. Buď to bylo docela hezké, nebo jakoby rafinované, nebo naopak úzkoprse decentní, nebo chladně ukázněné. Dřív bych nevěřil, že kreslit ošklivé věci je tak strašně těžké. Když už náhodou pár čar začíná vypadat ošklivě, hned někde ještě mimovolně trochu čmárnu a někde přidám čáru, aby se to aspoň trochu srovnalo, aby to přece jenom bylo trochu hezčí. Ale jak to teda sakra mám dělat? Celé to moje kreslení jsou vlastně jen pokusy o únik z „hezkosti“.

Když mi něco připadá hezké, znamená to, že to vyhovuje mojí představě o tom, co je hezké, co jsem za hezké už někdy uznal. Hezké věci mi tedy jen potvrzují, co už vím. Proto nechci dělat hezké kresby. Těch jsou miliardy a vůbec nemám potřebu přidělovat další. Můžu z rozpuštělosti kreslit nějaké roztomilé pitomosti do iPadu, ale když kreslení myslím vážně, chci kreslit ošklivě. To slovo „ošklivě“ myslím samozřejmě trochu v uvozovkách. Kresba ošklivá bez uvozovek je kresba, která chtěla být hezká, ale nepovedla se. To je ošklivost jako zmetek. Ale najít ošklivost, která je původní, poctivá, roslá od první čáry, nezprostředkovaná přes pokaženou krásu, vyplývající sama ze sebe, to je hodně těžké. Já vím, ona to pak není „ošklivost“ v tom původním slova smyslu, je to jinost. Jinost, kterou ale ze začátku přijímáme úplně

stejně jako ošklivost. Goghovy *Slunečnice* nejdřív také všem připadaly ošklivé, protože byly jiné, a dneska je lidi pyšně nosí na tričkách. To, co kreslím já, se na trička sice nejspíš nedostane, ale co kdyby.

Na jaře se křtily dvě moje knihy, které vydalo nakladatelství Motto. Křest knih, to je pro mne dost hrůza, protože se stydím, když je moc lidí pohromadě, ale Tomáš, syn, mi několikrát chápavě podstrčil panáka whisky, takže jsem to docela zvládal. Když už všechno utichalo, moudrosti byly pronesené a knihy podepsané, byl jsem trochu ukomunikovaný, nechtělo se mi už s nikým mluvit, tak jsem se postavil ke stolku, u kterého byla jen jedna paní, kterou jsem neznal, takže nebylo třeba žádné konverzace.

Točil jsem si se skleničkou a sociálně odpočíval.

„Víte, co jsem si říkala?“ zeptala se paní.

To těžko můžu vědět, když vás ani neznám, říkal jsem si já, ale paní byla hezká a vypadala mile, tak jsem řekl něco neutrálního a tvářil se zaujatě.

„Že byste měl napsat něco o sběratelství.“

O sběratelství jsem už napsal celou knihu, ale paní byla opravdu milá a hezká, tak jsem jí nechtěl dávat na jevo, jak je neorientovaná, a jen jsem se tak jako trochu

polichoceně, ale při tom rezervovaně usmál a nechal to viset ve vzduchu.

„Se synem. Váš syn přece taky sbírá.“

„Jo, ten taky sbírá. Jenže samé pitomosti, kecky, hodinky, cedule... Ach jo.“

„Že by to byl právě dvojí generační pohled,“ řekla milá a hezká paní.

Byl jsem rád, že se ke stolku přimotali další lidi a řeč se odvedla jinam. Paní je sice milá a hezká, ale o knihách toho moc neví. Ono nestačí knihu napsat, on by to pak taky někdo musel chtít vydat, a to si čtenářky většinou neuvědomují, i když jsou milé a hezké. Odpojil jsem se od stolku a připojil se k rodině.

„Nevíš, kdo je támhleta paní,“ zeptal jsem se pak Radky a ukázal na milou hezkou paní.

„To je Tereza.“

„A kdo to je Tereza?“

Radka se na mne podívala udiveně: „Přece šéfredaktorka Motta!“

2 • Lacino svou kůži nedám

Na začátku léta jsem občas zul crocsy, obul tenisky, na Vyžlovce za rybníkem začal dělat dlouhé rychlé pochody a koketovat s myšlenkou, že začnu běhat. Ty tenisky jsou staré asi dvacet let a koupil jsem si tehdy zrovna tyhle, protože měly zvláštní řemínek na utahování paty. Přestože jsem je používal velmi střídmě, za těch dvacet let se řemínek ošoupal a na pravé straně se mi pata začala trochu povolovat.

Za rybníkem jsem spousty kilometrů kdysi skutečně naběhal, ale to tam byly kilometrové patníky, takže jsem si to mohl měřit. Bez měření mě to nebaví. Trápit se běžením, nevědět kolik a za kolik a o kolik líp než minule, mi připadá úplně zbytečné. Kvůli trase nového vodovodu ale patníky už dávno zmizely, tak jsem si ten kilometr potřeboval označit znovu.

Čekal jsem do víkendu, až přijel Tomáš, syn, poprosil jsem ho a šli jsme to naměřit přes nějakou jeho aplikaci. Tomáš jel na kole, koukal do aplikace, hlásil mi stovky

metrů, já usilovně šlapal, pravá pata se mi sice pořád povolovala, ale i tak první srovnávací čas 9:29 nebyl úplně špatný. To se chůzí dá stáhnout možná trochu pod 9:00, ale pak už se musí přejít do klusu. Začátek kilometru je jasný, konec nám vyšel v trochu neurčitěm místě, ale poznám ho podle jednoho kamene s nějakou lesnickou značkou. Cestou zpátky Tom kolo vedl, povídali jsme si, doprovodil jsem ho k němu na parcelu, tam si hrály Tomovy děti a Radka, Tomova žena, jim ukazovala stojku. Pak nějak přišla řeč na to, jak se dělá hvězda.

Nejsem blázen a vím, že mi není dvacet, že už nemám pevná zápěstí a možná ani ramena, ale krásná měkká tráva plná mechu, nemohlo se nic stát. Hvězdu jsem jistě nejmíň čtyřicet let nedělal, ale člověk má neuvěřitelnou pohybovou paměť. Takové ty tři čtyři rychlé kroky, co končí na odrazové noze, trup se sám začal natáčet a švihová noha vylétla nahoru. A tím to letos začalo.

Když kreslím, kreslím výhradně pastelky. *Extra soft* pastelky, tedy těmi, co nejvíc práší, nejvíc se lámou a jsou nejdražší. Pastel kreslí tak, jak kreslí ten, kdo ho drží v ruce, na tom nic zvláštního není, zvláštní je ale pastel sám. Ten roubík nebo tyčka nebo jak tomu říkat. Kterákoliv jeho barva je krásná, a když ne krásná, tak aspoň zvlášť-

ní. Je hebký a teplý, mít ho v ruce je fyzicky příjemný pocit, a ještě k tomu člověk ví, co všechno by se jím mohlo vytvořit, kdyby se to umělo. Není tedy divu, že k pastelům mám exaltovaně zjitřený vztah. Až tak, že je sbírám. Nevím sice vůbec, jak se pastely mají sbírat, ale sbírám. Kupuju si značky a barvy, které nepotřebuju, rodina mi z cest po světě nemůže jednoduše vozit whisky z free zóny na letišti, nýbrž musí v cizině pracně hledat nějaké místní papírnickví a kupovat mi v něm pastely.

Vrcholem všeho ale jsou pastely staré, takové ty rozlámané, zpřeházené v původní špinavé krabici, pastely, co mají nějakou historii, nějaký svůj skrytý příběh. Ty se ovšem v papírnickví koupit nedají, k těm se dá přijít jenom zázrakem. Například když člověk znenadání ve zprávách najde od někoho úplně neznámého dotaz: „Opravdu sbíráte pastely?“ A tak se stalo, že jsem od grafika Pavla B. dostal krabici jeho pastelů. Ale ten příběh je hlubší, protože on ji dostal od svého táty, grafika Karla B. Krásné staré holandské rembrandty. A grafik Karel B. je dostal od malíře a grafika Karla Svolinského. Myslím, že větší příběh by se do té krabice ani nevešel. Ale Pavel B. si ty pastely nenechal zaplatit. Ne a ne a ne. Má prý takový památník, který dává výtvarníkům, aby mu tam něco nakreslili, a po mně chce jen to, abych mu

tam taky něco nakreslil. Jen to. Jen to! Chlap, co mi ten památník podává, je vedoucím Ateliéru vizuálního designu na UJEP, těžký profesionál, výborný kreslíř, v památníku vidím spousty kreseb od nejenom slavných, ale hlavně od dobrých malířů. Jen to! Jen do toho taky něco nakreslit. Já diletant. Nezbývalo mi než to zkusit. Čtrnáct dní skicování. Samozřejmě to bylo na Holanův verš. O barvách: „*Ačkoli vzduch má s kopce na barvy, nejméně žlutá je žlut sama.*“ Pavlovi Benešovi se to ale prý líbí a dal to dokonce na Facebook.

Z důvodů, které nejsou podstatné, jsem asi dvanáct let zuřivě sbíral kosteleckou keramiku. To je téma kunsthistoricky velmi zajímavé, ale zatím nebylo zpracované, tak jsem to zkusil sám. Nakonec jsem o tom vydal publikaci, kus sbírky byl na významné pražské výstavě, už nic nového nepřibývalo, téma se uzavřelo, jenže my toho měli doma třicet plných vitrín Detolf z Ikey a to místo jsme čím dál víc potřebovali pro něco jiného. Nevěděl jsem, co s tím. Takové množství by se po kusech rozprodávalo desítky let, protože kromě mne to nikoho nezajímá, jako celek to nikdo nemohl chtít, protože to by bylo, jako kdyby si koupil vyluštěnou křížovku, to sběratelsky nedává žádný smysl.

Pak mě napadl Kostelec nad Černými lesy. Ta keramika tam vznikala, mají tam Muzeum hrnčířství s ostudně chudou expozicí keramiky, vím to dobře, protože jsem jim ji sám aranžoval. Dám jim to řekněme na dvacet let jako bezplatnou zápůjčku, co s tím bude pak, je mi jedno, s tím ať si lámou hlavu pozůstalí. Napsal jsem starostovi a brzo přišla odpověď od paní přes kulturu, jak je to ode mne úžasně velkorysé, jakou mají radost a jak skvělé to bude pro Kostelec. Pak následoval rok nekonečných obstrukcí. Jednou chtěli podrobný položkový seznam, pak celkovou cenu, pak chtěli ocenit každou položku zvlášť, pak to chtěli ocenit odborným posudkem. Obrátil jsem se na Uměleckoprůmyslové muzeum, to se mi vysmálo, protože prý kdyby tuhle keramiku potřebovali ocenit, tak by se obrátili oni na mne, ale nakonec tedy moje ceny prohlásili za jejich ocenění a já to zas poslal do Kostelce. Pak jsem Kostelec ubezpečoval, že to není třeba zvlášť pojišťovat, že já to doma taky pojištěné nemám. Pak nevěděli, do čeho by to dali. Píšu jim, že do vitrín, které jim půjčím s tím. No ale kdo to bude instalovat? No já, píšu jim. Ale kdo zaplatí stěhování? Já. Ale kdo to bude balit? Já. A co když se něco rozbije? Tak se to rozbije. No jo, ale kdo bude platit stěhování zpátky za těch dvacet let? Tohle kočkování trvalo

rok, až mi jedna dobrá duše znalá poměrů potvrdila, že Kostelec tu sbírku nechce, prostě nechce.

Ač to tak vypadá, tohle povídání není o keramice, není o Kostelci, ale je o Honzovi N. z Kostelce. Když jsem se totiž dozvěděl, že Kostelec mě jen tahá za nos, sedl jsem ke Googlu a začal hledat nějaké krabice, ve kterých bych to mohl dlouhodobě uskladnit aspoň u nás ve sklepech. Plastové byly pevnější, papírové ale měly lepší tvar, tak jsem pár dní váhal. A v tom zazvonil telefon. „Dobrý den, já jsem Honza N. z Kostelce.“ Úplně neznámý mladý kluk. „Já jsem se dozvěděl, že Kostelec tu vaši sbírku nechce, je mi to líto a mám prázdnou budovu Vondráčkovy hrnčírny. Kdybyste s tím souhlasil, dal bych ten barák do pořádku, zřídili bychom tam nový muzeum a tu sbírku tam umístili.“

Zavolali jsme si ještě jednou, pak jsme se jednou sešli a pak Honza dal barák do pořádku, zřídili jsme tam muzeum, sbírku do něj přestěhovali a v květnu u příležitosti kosteleckých keramických trhů ho otevřeli. Kvůli muzeu se sem tam vídáme, protože tam občas děláme něco nového, jinak moc ne.

Abych se vrátil k tomu, jak jsem vnoučatům předváděl hvězdu. Švihová noha nebyla ještě ani metr nad zemí, už mi bylo všechno jasné, ale ten pohyb člověk nezastaví.

Sice jsem se hned začal přes levou ruku zase pokládat na zem, ale to už bylo pozdě. Pak jsem se chvíli kutálel, držel za stehno a bolestí vykřikoval sprostá slova, protože se mi natrhl sval. A pořádně. Vnoučata pištěla nadšením, mladí se mohli smíchy potrhát, jediná Bais pochopila, že já se tak moc nebavím, přiběhla ke mně a se starostlivým výrazem mi začala lízat tvář. Když se všichni dostatečně vysmáli, nacouval ke mně Tomáš s autem, spolu s Radkou mě naložili a odvezli asi sto metrů k našemu domu, tam mě vyložili a předali mé ženě.

Zhruba týden o dvou berlích, týden o jedné, pak hodně pomalu, trochu bokem, ale už bez berlí. Na rotoped jsem se opatrně posadil po třech týdnech, šlapal spíš druhou nohou a tu natrženou nechával jen volně kroužit. Ale aspoň to už šlo. Takhle jsem šlapal asi týden, na nějaké rychlé chození nebo dokonce běhání za rybníkem to nebylo, ale já věděl, že jednou zase bude. A k tomu jsem přidával činky aspoň vsedě. Až se dostanu k pořádné chůzi, až ten kilometr udělám zase aspoň za těch 9:29, dám si velkého panáka. A pak z těch 9:29 začnu pomalu užírat, až budu pod 9:00, pod 8:30 a tak dále. Nevím, na kolik se nakonec dostanu, ale la-cino svou kůži nedám.

3 • Vysloveně průser

To mi takhle přišla zpráva: „Dobrý den, Michaeli, sleduju Vás na Facebooku a nemohl jsem si nevšimnout, že pokud ve svých příspěvcích zmiňujete motorky, je to vždycky Harley Davidson. Skutečnou a nejstarší americkou motocyklovou legendou je ale Indian. Zvu Vás na projížďku. Víím, že máte málo času, ale můžu za Vámi přijet i na Vyžlovku.“

Potěšilo mě to, ale nejsem blázen, tak jsem zdvořile odpověděl: „... samozřejmě bych si indiana rád prohlédl, popovídal o něm a projel se, ale to by od Vás byla obchodně nesmyslná časová investice, mně je sedmdesát a na motorku už nepřesedlám, na to je pozdě, a ani nemám, čím bych se Vám revanšoval. Ale i tak jste mi svou přátelskou ochotou udělal radost.“

Jenže ono to pokračovalo: „A co kdybych Vám prostě chtěl jen udělat radost, jako ji děláte Vy mně svými statusy na Facebooku. Na obchod se vykašlete.“

„Tak to je jiná! Beru!“ napsal jsem.